45/15

4566

Informace o Chartě 77 - ročník třetí /1980/ - č. 15

od 17. října 1980 do 10. listopadu 1980

Dopis Socialistické internacionály Chartě 77 1

Dopis Charty 77 Kongresu Socialistické internacionály 1

Telegram konferenci signatářů Závěrečného aktu KBSE v Madridu 2

Výbor na obranu nespravedlivě stíhaných

Sdělení č. 212 /Policejní zásahy pro ing.J.Litomiskému/.2
Sdělení č. 213/Odvolání Tomáše Petřivého zamítnuto/.. . 3
Sdělení č. 214/Odvolací soud ing.V. Procházky/ 3
Sdělení č. 215 /Brutální zásah policie v Kyjově/ 3

Žádost o propuštění Karla Soukupa 4

Dr. G. Sekaninová-Čakrtová píše generálnímu prokurátorovi ČSSR 5

Zpráva příbuzných pro přátele odsouzených - říjen L980 5

Jiří Lederer píše svým přátelům 8

Schema zpracování životopisu 12

Odnětí státního souhlasu D.P.Františku Lindbergovi 12

Krátké zprávy:
Telegram generálnímu prokurátorovi ČSSR 13
Výzva českých spisovatelů v zahraničí 13
Pavel Landovský zbaven čsl. státního občanství . . . 13

Články došlé do redakce 13

Vydává nezávislá redakční skupina signatářů Charty 77

Adresa: Petr Uhl, Anglická 8, Praha 2
Anna Šabatová, Anglická 8, Praha 2

4567

Dopis Socialistické internacionály Chartě 77

Socialist International
88a St. Johns Wood High Street
London NW 8 7 SJ
Great Britain

Charta 77
dr. Jiří Hájek
Praha
Československo

29. září 1980

Milý dr. Hájku,
jménem Socialistické internacionály bych si přál uvítat zástupce Charty 77, který by se zúčastnil 15. poválečného sjezdu Socialistické internacionály jako pozorovatel. Sjezd se bude konat ve dnech 13.-16. listopadu 1980 v Madridu na pozvání španělské socialistické dělnické strany PSOE.

Sjezdu bude předsedat prezident Socialistické internacionály Willy Brandt.

Ústředním sjezdovým heslem bude:
Mír, Svoboda, Solidarita.

V rámci tohoto hesla budou prodiskutovány tyto hlavní body:

1. Mezinárodní situace;
2. kontrola zbrojení a odzbrojení;
3. vztahy Sever - Jih
4. principy a cíle Socialistické internacionály zahrnující:
   socialismus a lidská práva,
   socialismus a hospodářská demokracie,
   socialismus a rovnováha.

Pevně doufáme, že se Váš zástupce bude moci sjezdu zúčastnit.

Srdečně Váš

Bernt Carlsson
generální tajemník SI

ooo ooo ooo

Dopis Charty 77 Kongresu Socialistické internacionály

Kongres Socialistické internacionály
Madrid
Španělsko

V Praze 30.10. 1980

Vážení přátelé,

zdravíme Vaše shromáždění a děkujeme za zájem o nás, který prokazujete pozváním našeho zástupce jako pozorovatele.

Neformální otevřené společenství občanů, usilujících o respektování a uplatnění občanských práv a důstojnosti člověka v životě naší země má podle našeho mínění blízko k Vám v tom, že při rozličných názorových východiscích považujeme socialismus za rozumné a spravedlivé uspořádání společnosti, domníváme se, že socialismus má zaručit svobodný rozvoj každého člověka jako podmínku rozvoje všech.

V naší společnosti je podle našeho názoru jednou z cest k tomuto cíli soustavné úsilí o důsledné plnění a uskutečňování zásad a závazků vyplývajících ze Všeobecné deklarace lidských práv i z paktů /Covenants/ o lidských právech, ratifikovaných nejvyššími orgány našeho státu a umožňujících rozvoj demokratické účasti lidu na veřejném životě, účinnou kontrolou moci a tvorbu samosprávných útvarů.

Kromě tohoto základního přístupu máme i blízké názory na závažné problémy, jimiž se hodláte zabývat na svém zasedání, např. na problematiku bezpečnosti a spolupráce v Evropě, o níž paralelně s Vámi na stejném místě jednají zástupci účastníků konference o bezpečnosti a spolupráci v Evropě /dále jen KBSE/. Již v dopise prezidentu republiky jsme vyjádřili podporu politice uvolňování a spolupráce; pouze konkrétními kroky politiky uvolňování, jejíž významní představitelé zasedají na Vašem shromáždění, umožňují reálné perspektivy snahám o spravedlnost a společenský pokrok. Přejeme si rovněž, aby bylo dosaženo podstatných výsledků i v uvolňování ve vojenské oblasti, v omezení a kontrole zbrojen

4508

a odzbrojení v Evropě i jinde. Zároveň ovšem patříme k těm, kdo zdůrazňují nedílnost a vzájemnou závislost všech principů Závěrečného aktu z Helsink z roku 1975 a mezi nimi - což považujeme za jednu z nejvýraznějších vymožeností politiky uvolňování dosažených v Helsinkách - respektování, plnění a uskutečňování lidských práv a základních svobod všemi státy, účastníky KBSE. Plněním právě tohoto principu je jedním ze základních předpokladů toho, aby se mezi státy, signatáři Závěrečného aktu z Helsink rozvíjela upřímná a opravdová spolupráce, ovzduší důvěry a bezpečnosti, aby se tak proces, zahájený KBSE stal nezvratným.

Autorita Vašeho shromáždění je značná; moudrost, rozvaha i odvaha jeho účastníků je příslibem řešení a schopnosti ovlivnit současné jednání KBSE ve Vaší bezprostřední blízkosti tak, aby se dalo pozitivním směrem. A k tomu Vám přejeme plný zdar.

Jako pozorovatele na Kongres Socialistické internacionály za občanskou iniciativu Charta 77 delegujeme mluvčího Charty 77 ing. Rudolfa Battka, t.č. ve vazbě. Nebude-li moci Vašeho pozvání využít, navrhujeme signatáře Charty 77, novináře Jiřího Lederera, t.č. v NSR.

Marie Hromádková
mluvčí Charty 77

Miloš Rejchrt
mluvčí Charty 77

ooo OOO ooo

Telegram konferenci signatářů Závěrečného aktu KBSE v Madridu

Zdravíme konferenci signatářů Závěrečného aktu KBSE v Madridu. Očekáváme, že toto setkání přispěje k míru a dorozumění mezi národy i k odpovědnosti a svobodnému životu všech občanů zúčastněných států. K dosažení těchto cílů přejeme Vašemu jenání plný zdar.

Praha 10.11. 1980

Marie Hromádková
mluvčí Charty 77

prof. dr. Miroslav Kusý
člen kolektivu mluvčích Charty 77

Miloš Rejchrt
mluvčí Charty 77

ooo OOO ooo

Sdělení č. 212 /Policejní zásahy proti ing. Janu Litomiskému/

Dne 24.9. provedli příslušníci pelhřimovské OS SNB domovní prohlídku v usedlosti ing. Jana Litomiského, signatáře Charty 77 a člena Výboru na obranu nespravedlivě stíhaných, ve Vyskytné č. 2, okr. Pelhřimov. Domovní prohlídku nařídil vyhledavatel obvodního oddělení VB v Pelhřimově prap. Jeřábek, aniž by bylo zahájeno trestní stíhání, jen na základě podezřele předvídavého "zjištění orgánů OO VB Pelhřimov, že v bytě ing. Jana Litomiského se nachází různý pornografický materiál jako fotografie a časopisy, které ohrožují mravnost". Písemný příkaz k domovní prohlídce byl dodán až 26.9. 1980! Podivná předvídavost umožnila přesně kvalifikovat i druh dotyčných materiálů, přičemž není známo, že by byl některý z návštěvníků ing. J. Litomiského v této věci vyslýchán. Na základě uvedených skutečností nepřekvapuje, že byly nalezeny a zabaveny 4 kusy porno časopisů s barevnými fotografiemi zabalené v novinách The Chevron s razítkem Postes Canada a dále sáček se 47 pornografickými fotografiemi. Policisté zabavili rovněž velké množství nejrůznějších písemností - materiály Charty 77 a VONS, knihy, verše a studie / např. od M. Bubera, M. Heideggera, H. Kingové, P. Ricoeira, Zahradníčka, Hejdánka, G. Corsa aj./ Hrozivou pointou celého vyhledávacího aktu je nalezení "40 cm zápalnice, 54 kusů elektrických palníků, 1 kus ženijní náložky 75 g - vše v květované látce na schodišti do sklepa".

Po provedení domovní prohlídky byl Jan Litomiský dvě a půl hodiny vyslýchán a obviněn podle § 205 tr.z. /ohrožování mravnosti/. Vyslýchal jej prap. Jeřábek a nejmenovaný plk. StB z Českých Budějovic. Jen dvě otázky se týkaly pornografie a nálože. Ostatní otázky byly zaměřeny na údajné protistátní materiály nalezené při domovní prohlídce. Zároveň bylo obviněnému zakázáno přijít návštěvy a vzdalovat se z místa bydliště. Na sloupu před vchodem do domu a proti vchodu s polí se objevily televizní kamery, které monitorují všechny východy. Naskýtá se vážná otázka, zda předvídavost orgánů StB nesouvisí s tím, že ing. Litomiský bydlí sám a tedy po dobu, kdy pracuje, je jeho dům zcela opuštěn.

Ing. Litomiský je po delší dobu vystaven častým policejním represím a už

 4569

začátkem letošního roku jej chtěly orgány StB obvinit podle § 205 tr.z./viz sdělení č. 152/. Cílem všech těchto zásahů je snaha zdiskreditovat a zcela izolovat ing. Litomiského, který přes všechny obtíže, jež musí podstupovat kvůli svého zásadovému postoji, se nevzdává další aktivity. Tím vším jen roste jeho autorita, což je trnem v očích StB.

19. října 1980

Výbor na obranu nespravedlivě stíhaných
Československá liga pro lidská práva
člen Mezinárodní federace pro lidská práva

ooo 000 ooo

Sdělení č. 213 /Odvolání T. Petřivého zamítnuto/

Dne 27.10. se konalo u Krajského soudu v Hradci Králové veřejné zasedání o odvolání proti rozsudku okresního soudu v Ústí n. Orlicí ze dne 4.9.1980, kterým byl pětadvacetiletý signatář Charty 77 Tomáš Petřivý odsouzen podle §§ 155/1b, 156 a 280 tr.z. k souhrnnému trestu odnětí svobody v trvání dvou let /viz sdělení č. 209/. Tříčlenný senát krajského soudu za předsednictví JUDr. Soni Šoubové rozhodl, že se odvolání zamítá. Vzhledem k tomu, že má Tomáš Petřivý 10 měsíců odpykaných /za § 280 tr.z./ zbývá mu ještě 14 měsíců věznění. Výkon trestu bude muset nastoupit pravděpodobně do měsíce.

Připomínáme, že Tomáš Petřivý byl podle §§ 155/b a 156 odsouzen nespravedlivě, na základě křivých svědectví příslušníků celní a pasové kontroly a Veřejné bezpečnosti.

30. října 1980

Výbor na obranu nespravedlivě stíhaných
Československá liga pro lidská práva
člen Mezinárodní federace pro lidská práva

ooo 000 ooo

Sdělení č. 214 /Odvolací soud ing. Václava Procházky/

Dne 22.10. 1980 se konalo před senátem městského soudu v Praze za předsednictví JUDr. Jiřího Kruka odvolací řízení v trestní věci ing. Václava Procházky, odsouzeného dne 29.8.1980 obvodním soudem pro Prahu 4 k nepodmíněnému trestu odnětí svobody v trvání 8 měsíců podle §§ 166/1 a 146/1 tr.z. /viz sdělení č. 202/. Ing. Václav Procházka se proti rozsudku odvolal. Při odvolacím řízení prokurátor žádal zamítnutí odvolání s odůvodněním, že údajná trestná činnost obžalovaného byla vysoce společensky nebezpečná. Obhájkyně žádala podmíněné odložení trestu. Rozsudkem senátu městského soudu byl ing. Václavu Procházkovi snížen trest na 6 měsíců nepodmíněně. Ing. Václav Procházka je ve vazbě od 3.6. 1980, výkon trestu mu tudíž skončí 3.12.1980.

[illegible]. října 1980

Výbor na obranu nespravedlivě stíhaných
Československá liga pro lidská práva
člen Mezinárodní federace pro lidská práva

ooo 000 ooo

Sdělení č. 215 /Brutální zásah policie v Kyjově/

V pátek dne 24.10. 1980 přijela skupina mladých lidí z Brna za svými přáteli do Kyjova, aby společně strávili víkend. Orgány StB byly ovšem bez jakýchkoliv věcných důvodů přesvědčeny, že se má setkání uskutečnit za účelem přípravy nějaké politické akce, zatím blíže neurčené. Proto se rozhodly zasáhnout a zamýšlené setkání zmařit.

Miloš Kelbl, Věra Kučerová a Zdeněk Horáček, všichni z Kyjova, byli odvezeni ze svých domovů a vyslýcháni. Výslechy se týkaly setkání, jež mělo údajně protistátní charakter. Ihned po příjezdu na kyjovské nádraží byli zadrženi a vyslýcháni Ivo Jedon, Eva Palečková a Jaroslav Beneš, všichni z Brna. Z vinného sklípku v Kyjově byli dále odvezeni a poté vyslýcháni Roman Grič z Jihlavy a Vítězslav Holata z Brna. Jaroslav Beneš a Vítězslav Holata byli po výsleších odvezeni civilním autem do lesa v okolí Kyjova, kde už stáli připraveni tři muži v civilu. Jaroslavu Benešovi, který byl předtím dne 16.10.1980 zadržen, zbit a násilím ostříhán, se podařilo se ze sevření příslušníků StB vysmeknout a útěkem se dostat z jejich dosahu. Vítězslav Holata byl surově zbit a přinucen svléci si kalhoty, které mu oni tři muži v civilu rozřezali noži. Poté odjeli a otřeseného Vítězslava Holatu zanechali v lese.

Celá tato brutální akce příslušníků StB je vystupňovaným pokračováním

4570

předcházejících zásahů, kterých v poslední době přibývá /viz sdělení č. 201 a a 208/. StB se uchyluje ke stále násilnějšímu a surovějšímu jednání ve styku s nekonformní skupinou mladých lidí z Brna a okolí, většinou dělníků, kteří se snaží svobodně se vyrovnávat se situací, v níž žijí a kteří se netají svými názory, jež se často rozcházejí s oficiální propagandou. Svou zvýšenou brutalitou je StB chce izolovat od jejich okolí i mezi sebou navzájem.

31. října 1980

Výbor na obranu nespravedlivě stíhaných
Československá liga pro lidská práva
člen Mezinárodní federace pro lidská práva

ooo OOO ooo

Generální prokurátor ČSSR

JUDr. Ján Fejéš
náměstí Hrdinů 1300
Praha 4-Pankrác

Pane generální prokurátore,

1. července 1980 došlo k zatčení Karla Soukupa, který byl obviněn z výtržnictví a dosud je ve vazbě. Obvinění Karla "Čarlího" Soukupa z výtržnictví navozuje vzpomínky na jeho první věznění, kdy byl z výtržnictví obviněn rovněž pouze za zpívání svých písní.

Karel Soukup je zpěvák, jehož písně, ač nejsou oficiálními sdělovacími prostředky prezentovány, jsou mezi mládeží velice populární a známé.

Žádáme zajištění zákonné ochrany pro umělce, kteří vzhledem k přesně vymezenému rámci možností pro uplatnění v oficiální kulturní sféře jsou nuceni svá díla publikovat jinými formami.

Protože Karel Soukup je nyní obviněn za zpívání svých písní na svatbě přátel, žádáme o okamžité zastavení trestního stíhání proti němu a o jeho okamžité propuštění z vazby.

Josef Adámek ml., Stanislav Adámek, Josef Andrýs, Pavel Ašenbrener, Jan Bednář, Jiří Bednář, Luděk Bednář, Miroslav Bělovský, Jaroslav Beneš, Marie Benetková, Zbyněk Benýšek, Karel Beránek, Ivan Bierhanzl, Pavel Bok, Antonie Boková, Vratislav Brabenec, Pavel Bratinka, Daniela Brodská, Petr Brodský, Zdeněk Brodák, Pavel Brunnhoffer, Naďa Cachová, Pavel Cigánek, Blanka Císařovská, Ivan Černega, Jiří Černega, Michal Černega, Milena Čunderlíková, Martin Daler, Milan Daler, Josef Danisz, Luboš Dobrovský, Jindřich Dohnal, Jarmila Doležalová, Lenka Dvořáková, Vlado Ďuríček, Jana Faifrová, Marta Fiedlerová, Svatoslav Florián, Jana Formánková, Karel Freund, Zina Freundová, Jiří Frydrych, Jiří Galuška, Luisa Geisslerová, Jiří Gruntorád, František Hanzlíček, Anna Hanzlíčková, Vítězslav Haramule, Marta Haramulová, Karel Havelka, Jaroslava Havlíková, Ladislav Hejdánek, Jana Hejdánková, Petra Hejdánková, Rudolf Hejna, Evžen Hejnyš, Oleg Hejnyš, Milan Hlavsa, František Hochman, Vítězslav Holata, Miroslav Holec, Stanislav Homola, Jaroslav Hromádko, Marie Hromádková, Ctibor Hron, Milan Hřebačka, Ivana Hyblerová, Miroslav Hynek, Petr Chlubna, Ivo Indra Miroslav Jirec, Rudolf Jirků, Ivan M. Jirous, Věra Jirousová, Jarmila Johnová, Petr Kadlec, Vladimír Kalus, Josef Kaplan, Jan Kindl, Ivana Kindlová, Václav Klimeš, Petr Kluzák, Dušan Konopík, Vavřinec Korčiš /ml./, Libor Kratochvíl, Andrej Krob, Daniel Kroupa, Alena Kumprechtová, Miroslav Kusý, Zdeněk Kvítek, Ivan Kyncl, Vendelín Laurenčík, Bohumil Láznička, Drahoslava Libánská, Jaroslav Libánský, Tomáš Liška, Jan Litomiský, Josef Lojda, Zdeněk Machán, Jiří Málek, Ivan Maňásek, Květa Marková, Anna Marvanová, Jan Matys, Michal Matzenauer, Jitka Matzenauerová, Marie Matzenauerová, Robert Merganz, Jan Metyš, Pavel Michal, Pavel Myslín, Markéta Němcová, Pavla Němcová, David Němec, Ondřej Němec, Petr Odložil, Mlada Opočenská, Břetislav Ostřížek, Markéta Ostřížková, Martin Palouš, Radim Palouš, František Pánek, Viktor Parkán, Petra Parkánová, Jarmila Pařízková, Petr Pěkný, Tomáš Pěkný, Zdeněk Piras, Jana Pirasová, Martin Písařík, Antonín Pojer, Martin Podborský, Petr Pospíchal, Petr Prouš, Luboš Přikryl, Miroslav Rauš, Miloš Rejchrt, Vratislav Riedl, Ivana Riedlová, Pavel Roubal, Věra Roubalová, René Rožka, Jan Ruml, Ivoš Rumler, Zdenka Řeháková, Karel Sádlo, Jan Sedláček, Gertruda Sekaninová-Čakrtová, Jitka Schránilcová, Karel Sidon, Dušan Skála, Sláva Skalák, Oldřich Sládek, David Souček,

Hana Součková, Marie Soukupová, Václav Stádník, Vojtěch Stádník, Andrej Stankovič, Olga Stankovičová, Marie Staňková, Štěpán Stejskal, Jiří Středa, Petr Sudík, Jaroslav Suk, Jan Šabata, Anna Šabatová, Václav Šebík, Miroslav Šejna, Jitka Šilhánová, Milan Šimečka, Petruška Šustrová, Zdena Tominová, Petr Tomíš , Vladimír Trlida, Jakub Trojan, Miloš Trubař, Vlastimil Třešňák, Dušan Unger, Ota Veverka, František Vitoch, Jiří Vlček, Jan Vodňanský, Vladimír Voják, Jan Votava, Milan Volf, Věra Vránová, Pavel Weigel, Jaroslav Wesselý, Zdeněk Zerzán, Zdeněk Zika, Miroslav Zuzaník, Miroslav Zvára, Jan Zvěřina.

Za správnost podpisů: Ivan Maňásek
Čestmírova 22, Praha 4

K tomuto dopisu se připojují ještě tito občané:

František Hochman, Tereza Medková,, Pavel Aixner, Václav Malý, Eva Zajíčková, Marian Zajíček, Tomáš Petřivý.

ooo 000 ooo

Generální prokurátor ČSSR
JUDr. Ján Feješ
náměstí Hrdinů 1300
Praha 4

Praha 9. října 1980

Dne 21. září večer jsem se setkala s Petrem Pospíchalem /narozeným 1960, l tem v Donovalské 1658, Praha 4/, který byl těsně předtím propuštěn z výslechu v budově Správy SNB v Praze 1, Bartolomějské 7. K výslechu byl dopraven zároveň se mnou a s dalšími osobami vozem kolem 18.00 hodiny.

Petr Pospíchal byl zjevně otřesen, bledý, pomalu se pohyboval a jen těžce mluvil. Konečně řekl, že byl při výslechu zbit a s obtížemi vyprávěl o tom, o čem později napsal ve své zprávě, kterou Vám poslal.

Znalost Petra Pospíchala, bezprostřednost jeho vyprávění, celkový jeho stav a ostatní okolnosti mne přesvědčily o tom, že jeho líčení je věrohodné.

Považuji za nutné upozornit Vás se vší naléhavostí na tento případ hrubého porušení zákonnosti. Počínání orgánů SNB, vylíčené Petrem Pospíchalem, je přímo výsměchem základním zásadám lidského chování i povinnosti, výslovně stanovené zákonem o Sboru národní bezpečnosti - aby totiž při provádění služebbních úkonů a zákroků, jakož i při ostatní služební činnosti dbali cti, vážnosti a důstojnosti občanů i své vlastní.

Použití násilí je nejen v rozporu s československými zákony, ale i se závazky, které Československo převzalo podpisem a ratifikací Mezinárodního paktu o občanských a politických právech. Při přijetí paktů o lidských právech v Organizaci spojených národů jsme byli přesvědčeni, že u nás nebude už nikdy nutno usilovat o dodržování tak elementárních zásad, jakou je závazek, vyjádřený již v článku 5 Všeobecné deklarace lidských práv a zakotvený pak v článku 7 Mezinárodního paktu o občanských a politických právech - že totiž nikdo nesmí být mučen nebo podrobován krutému, nelidskému nebo ponižujícímu zacházení nebo trestu. Domnívali jsme se naopak, že naše vlast bude jiným zemím příkladem při zavádění a zachovávání takových základních principů lidskosti.

Byl jste již často upozorněn na porušování zákonnosti orgány SNB. Případ, který Vám oznamuji dnes, patří k nejzávažnějším - k těm, jež se příčí základům spravedlnosti, směřují - většinou bez svědků - proti občanům, kteří nemají možnost se bránit a kdyby se bránili, jsou vystaveni nebezpečí, že budou obviněni z útoku na veřejného činitele.

Odpovědnost, uložená zákonem o prokuratuře, pokud jde o dodržování zákonnosti a zjednání nápravy při jejím porušování bez ohledu na to, kdo ji porušil, je zde proto obzvlášť velká.

Podle § 12 zákona o prokuratuře, číslo 20/1970 Sb., Vás žádám o přezkoumání postupu orgánů SNB, a o vyvození odpovědnosti proti viníkům a o opatření k zajištění nápravy.

dr. Gertruda Sekaninová-Čakrtová
Šárecká 67, 160 00 Praha 6

ooo 000 000 ooo

Zpráva příbuzných pro přátele odsouzených - říjen 1980

Petr Uhl

Odsouzen k 5 letům vězení v II. NVS, trest odpykává ve středověké pevnosti

4572

na Mírově.

Ve svém dopisu z 15. září Petr píše:"...kdyby se Ti, Anni, zdálo, že jsou dobré důvody, proč o vystěhování nepožádat, potom učiň bez mého souhlasu, co uznáš za vhodné a já Ti nikdy v budoucnu nevyčtu, že tato kalkulace nevyšla, že naše shledání bylo tím o dlouhou, velmi dlouhou dobu oddáleno."

Po velmi důkladném zvážení jsem se rozhodla nejméně několik měsíců o vystěhování nepožádat a Petrovi jsem to napsala. Od tohoto okamžiku začala mimořádně přísná cenzura emigrační tematiky, ač dříve jsme si na toto téma psali poměrně volně. Petr se mé stanovisko dlouho nedozvěděl vůbec, dověděl se je až úplně nedávno ve velmi zkreslené podobě. Cenzura má však daleko širší záběr a ač píši stále v přibližně stejném duchu, nepropouští v posledních dvou měsících více než polovinu dopisů.

Pro ilustraci uvádím citáty z Petrových dopisů. 28. září 1980 píše: "...v poslední době jsem nedostal dopisy č. 49, 50, 52, 57, 59, 62 a 64"; v dopise z 12. října se vyjadřuje ke korespondenci posledních čtrnácti dnů:... "summa summarum pět nebo šest dopisů, z toho jsem dostal jeden a pět pohledů - z toho jsem dostal čtyři..."

26. října 1980 Petr píše:"...já se musím prozatím smířit s tím, že naše korespondence je podstatě jednocestná. Lze snadno nahlédnout, že to není to nejnepříjemnější, co zažívám, jakkoliv mi to dost vadí."

V poslední době Petr nedostal dopisy 49, 50, 52, 57, 59, 62, 64, 67, 68, 69, 70, 71. S dopisy, které nedostane /od své manželky/ je tzv. seznámen, což znamená, že mu vychovatel přečte z dopisu pár uryvků, které se mu zdají nezávadné. Vzhledem k tomu, že má Petr jednu hodinovou návštěvu za půl roku, je jasné, že těžiště kontaktu s rodinou je korespondence. Cenzurní zásahy v posledních měsících považuji za ještě ostřejší izolaci od okolního světa, než je výkon trestu sám o sobě a za hrubé porušení práv vězněného.

Poslední dobou se také zhoršily ubytovací poměry. Ve světnici, kde je Petr ubytován, bydlí 25 lidí, ačkoliv světnice má něco málo přes 30m^2. Na jednoho vězně připadá asi 1,5 m^2 plochy; postele jsou třípatrové. Petr podal stížnost dozorovému prokurátorovi Komendovi do Ostravy, že nejsou splněny nároky vězně na počet m^2, které jsou určeny zákonem. Dozorový prokurátor odpověděl, že to je sice pravda, ale že se stím nedá prý nic dělat, protože na Mírově se přestavuje.

Strava na Mírově je tradičně velmi špatná, potraviny jsou často s prošlou záruční lhůtou. Brigadýr v kuchyni např. udělal veřejný závazek, že ušetří na jídle /jak ???/. Petr žádal o příděl mléka, vzhledem k prašnosti pracovního prostředí a vzhledem ke své bronchitidě; na pracovišti, kde je Petr zaměstnán, se brousí bakelit a vězňové zde dříve mléko dostávali. Vězeňský lékař Lang dal doporučení, ale náčelník výchovy major Hagara žádost zamítl. Kantina je zásobena velmi špatně, nelze v ní zakoupit téměř žádné masové konzervy nebo salámy, ani jiná trochu sytější jídla. Nedávno byly také zrušeny zámky na skříňkách vězňů, které se dříve zamykaly, což v situaci nedostatku zvyšuje možnost krádeže.

Příští, druhou návštěvu na Mírově, kde je od začátku ledna, má Petr stanovenu na 16.11. 1980.

Do konce trestu mu zbývá ještě 3 a půl roku.

Jaroslav Šabata,

mluvčí Charty 77, má být 11. prosince propuštěn po dvou a čtvrt letech z věznice v Litoměřicích. V posledních devíti letech strávil v československých věznicích 7 a 1/4 roku.

Václav Havel

Odsouzen na 4 a půl roku vězení v I.NVS, spolu s Václavem Bendou a Jiřím Dienstbierem vězněn v pracovním táboře v Heřmanicích u Ostravy.

Z jeho dopisů citujeme:

"Významnou novinkou z mého zdejšího života je to, že jsem nastoupil do paličského kurzu a bude ze mne palič, tj. člověk pracující autogénem, jestli víš co to je, a z Tebe bude paličova žena. Významná je tato věc hlavně proto, že se po devíti měsících dostávám konečně k práci, která bude nepoměrně lepší než ta, kterou jsem dělal dosud, a hlavně pro mne výhodnější."

"Jedním z poměrně častých témat mých úvah a mého snění, když jsem "na cestách" jsou mí přátelé, kteří odcestovali. Obvyklý průběh mé meditace: na začátku je lehká nostalgie a i trochu závisti /na jejich umělecké úspěchy/ i

4573

trochu tísně /dělají zas konečně to, co je baví, jsou v kolotoči práce, zbaveni všech nekonečných komplikací, naše pachtění se jim už dávno jeví jako nicotnost - a na druhé straně já, který je toho všeho zbaven a nemá sebemenší šanci dělat třeba v nějakém divadle a hýřit nápady, což je věc, k níž mne vždycky ten divadelní kolotoč inspiruje/ - to je tedy na začátku - a na konci těch meditací je vždycky posléze zvláštní vnitřní radost z toho, že jsem tam, kde mám být, že jsem neuhnul od sebe sama, nesáhl po zádních vrátkách a při všem strádání jsem zbaven strádání nejhoršího /které jsem už taky na vlastní kůži poznal/, totiž pocitu, že jsem nedokázal být na úrovni svého úkolu /byť jsem si ho třeba - aspoň v té podobě a míře - vůbec sám neuložil, ale pouze přijal z rukou osudu, náhody a dějin/."

"Dočkal jsem se konečně i Tvého dopisu, nebyl mi však bohužel vydán jakožto závadný, jen jsem byl seznámen s několika nezávadnými odstavci."

"K mým kulturním zážitkům: viděl jsem v televizi velice dobrý první díl amerického filmu o M.L.Kingovi /kterého mám, jak víš, velice rád/ a nějaké další díly toho Dietlova seriálu...Pokud jde o četbu: Zelené pahorky africké jsem nedočetl, vzpomínky myslivců je žánr, který mne vždycky k smrti nudil. Rozečtenou mám novelu Hemingwayovu Mít a nemít a životopis Muhamada. Pravidelně čtu časopis Melodie...

"Zítra mám narozeniny a jelikož jsem na světnici s jedním vězněm, který se narodil téhož dne a týž rok jako já, chystáme menší oslavu. Jejím zlatým hřebem má být jakýsi pokus o dort, vyrobený z dostupných materií; jsem velmi zvědav, co z toho bude, hlavně jsem napjat, jakou to bude mít nakonec konsistenci; otázkou zatím ostatně není jen konsistence, ale vůbec skupenství - přicházejí v úvahu všechna mimo skupenství plynného. První chod bude tvořit vepřová konzerva."

Václavu Havlovi zbývají do konce trestu ještě tři roky.

Václav Benda

Odsouzen na 4 roky vězení v I.NVS, vězněn v Heřmanicích u Ostravy.

Podobně jako ostatní si nesmí dělat vůbec žádné poznámky, smí psát jen dopisy manželce a úřední věci, navíc je zřejmě časově velmi vytížen, jen stěží nachází čas na napsání dopisu jednou týdně. Z důvodů, které zatím nejsou známy, nemá povolený balíček s potravinami na příští návštěvu.

Z jeho dopisů citujeme:

"Při této příležitosti bych Vás rád upozornil na rozdíl mezi hříchem a pohoršením; neboť jeho správné pochopení může být pro podobnou volbu / - tj. emigraci, plyne z předchozího -/ nanejvýš důležité. Hřích je "jen" urážka Boha, což se sice zdá být hrozné, ve skutečnosti je však on natolik velkomyslný a milosrdný, že se to vždycky dá nějak spravit a odčinit. Pohoršení ohrožuje samy základy ostatních svobodných bytostí, proto je v očích Božích mnohem neodpustitelnější /běda člověku takovému.../, jednak jen věcí mezi mnou a Bohem a musí být nějak řešeno a odpykáno i čistě lidské rovině. Husitský požadavek, aby veřejné hříchy veřejně byly trestány, vychází ze zdravého teologického poznatku. K hříchu máme více méně jednostejnou příležitost všichni a také ji všichni hojně využíváme. Kdežto pohoršení je možné jen v určitých situacích a v určitém postavení... Takže je vždy dobře uvážit, co člověk unese, než se odhodlá do takové situace vstoupit nebo takové postavení přijmout - a hlavně uvážit, jak daleko je ochoten se spolehnout na Boha a věřit mu i v té nejčernější tmě, neboť on ho pak jistě neopustí."

"Pojmenovávat věci pravými jmény je /jak víme ze zjevení, ale jak to dobře zná také většina tzv. primitivních společenství/ počínaní kosmického významu a každopádně vždy veliké a nebezpečné dobrodružství s nejistými důsledky. Není proto divu, že se mu lidé vyhýbají - a i ti nejlepší a nejodhodlanější si mohou takový luxus dovolit jenom občas. Protože tím, že něco jsoucího oslovíš pravým jménem, za to jednak pro příště přebíráš spoluodpovědnost, jednak se s tím konfrontuješ ty celý, tvá osobnost s celou svou minulostí, návyky, chybami a slabostmi - a to vše v takovou chvíli vědomě nasazuješ a klademe do otázky. Vím, že trochu posunuji smysl Tvých poznámek a překračuji jejich rámec, ale věc má společné kořeny a širší dosah, prostě chci říci, že kromě vyslovené lži existuje tisíc pohodlných příležitostí spokojit se pouze s částečnou pravdou a že k aktu pravého pojmenování je třeba nepřeberné vytrvalosti a odvahy - což můžeme okolo sebe spatřovat dnes a denně, stačí ostatně, podíváme-li se sami na sebe."

Do konce trestu mu zbývá dva a půl roku.

4574

Jiří Dienstbier

Odsouzen ke 3 letům vězení v I.NVS, vězněn v táboře v Heřmanicích.
Jeho situace je podle dostupných informací stále táž, nemůže mít jazykové učebnice, trestní kodex, nesmí si dělat poznámky. Zdravotní obtíže trvají, protože s páteří a z toho plynoucí bolesti nohou a rukou plus banální onemocnění, kterými trpěl vždy. Dopisy oběma směry přicházejí s velkým opožděním. V září mu nebylo povoleno poslat dva dopisy.
Z došlých citujeme:
"...hned po návštěvě jsem Ti psal bezprostřední dojmy, příští neděli dojmy po týdnu a nyní se pokouším potřetí. Vystříhám se všech politických úvah a úvah vůbec a snad se mi to povede..."
"...doufal jsem, že budu dnes odpovídat na Tvůj dopis, ale skoro tři týdny žádný nedošel..."
"...Mám zvláštní pocit každou chvíli mě něco napadá, ale nejsem schopen to k ničemu dovést neb jsem intelektuálně utlumen. Namluvím toho asi dvacetinu toho co normálně. Ale nezoufám, protože si říkám, že člověk nemusí pořád točit jako dynamo; stačí, když je jako právě nabíjený akumulátor. Příliš dlouhé nabíjení je sice zbytečné,ale já jsem akumulátor, který lze nabíjet pořád, neb ani pořád není na furt..."
"...zatím si čtu, pokud Vám zrovna nepíšu, což je má nejmilejší zábava. Už jsem přečetl různé překlady Shakaspeara a budu v tom po jistém odpočinku pokračovat. Teď čtu životopis Muhammada, kde je také výtah z Koránu...Kdybych chtěl někdy uvěřit v nějakého boha, vyberu si Alláha, neb v jeho ráji se dobře jí, pije a obcuje s krásnými ženami dle libosti...ale uvědomuji si , že vlastně Alláhův slastný ráj neokusím, neb bozi jsou dávno pro mne mrtvi. A čtu také Smrt brejlatého vezíra, který se mi líbil před třiceti lety a teď znovu."
29. listopadu bude mít Jirka odsezenou polovinu trestu. Při této příležitosti chce požádat o podmínečné propuštění na svobodu /"abych nevynechal žádnou legální možnost"/. Do konce trestu mu zbývá rok a půl.

ooo 000 ooo

Jiří Lederer píše svým přátelům 20.10. 1980

Protože první týdny mého pobytu v cizině vyvolávají otázky mých přátel, píšu tyto řádky.
Když jsem se vrátil v lednu 80 z vězení, žena i různí přátelé mi říkali,že mě pozval do NSR předseda SPD W.Brandt. Proto jsem mu také hned napsal.Potom jsem mu psal ještě jednou. Nikdy jsem nedostal ani písemnou, ani žádnou ústní odpověď. Říkám to proto, že jsem od začátku bral to Brandtovo pozvání jako propagační trik přátel. Myslel jsem si - budiž.
Několikrát jsem hovořil se zástupci západoněmeckého velvyslanectví. Nikdy se o žádném podobném pozvání nezmínili. Navíc se mě ptali, zda mám někde zajištěn pobyt.
Skutečné pozvání z NSR jsem měl jen od přítele Luďka Pachmana - pozvání pro celou rodinu, a to ke stolu i do lože, aspoň pro první čas, než se někde usadíme. Přirozeně, že jsme se ženou takové pozvání s radostí přijali, říkali jsme si, že aspoň nejedeme do neznáma.
Už tehdy mě někteří přátelé-emigranti varovali a to písemně i telefonicky a různými vzkazy - že je totiž politicky neúnosné, zejména před západoněmeckými volbami, jezdit k člověku, který politicky stojí proti Brandtovi. Jak to prý bude vypadat, když mě zve Brandt a já pojedu nejdřív k Pachmanovi. Odpověděl jsem, že mám rodinu a že tu rodinu musím někde složit. Že přece nemohu jet do Bonnu, postavit se tam na náměstí a čekat, až mě vyzvedne W.Brandt... A to jsem ani nedodal, že nemáme řidičský průkaz, že bychom se přes celou NSR autem nedostali, a že bychom ani neměli na benzín, protože jsme vyjížděli se zdela prázdnými kapsami.
Již do Prahy mi Luděk Pachman vzkázal, že mám nabídku na práci od jedné nadace a že mi ta nadace bude platit 2 tisíce marek měsíčně. Po příjezdu mi Luděk ukázal dopis nadace Adenauer-Stiftung, která mi to písemně potvrzovala - a že si mám vybrat téma odborné práce. Odpověděl jsem, že si musím všechno ještě promyslet. Zároveň jsem myslel na to, že třeba dostanu nabídku od Ebert-Stiftung, což je sociálně demokratická nadace mně tudíž poněkud bližší než nadace křesťansko-demokratická.
A tak jsme přijeli k Pachmanům a nastal blázinec prvních dní - telefon za

4575

telefonem, novináři přijížděli až sem do Griesbachu, kousek od rakouských hranic. Tisk, rozhlas, televize. Stále jsem odpovídal stejně - to, co jsem formuloval pátý den na tiskové konferenci v Mnichově.

Na této konferenci jsem prohlásil, že jsem měl pozvání od rakouské, švýcarské a francozské vlády. O NSR jsem řekl:"Během mého pobytu ve vězení byla má žena ve styku s německou ambasádou, která ji ujistila, že německá hranice je vždy pro mou rodinu otevřena." O žádném pozvání jsem nemluvil.

Dále jsem prohlásil:"Přímo z Československa jsme jeli do Griesbachu k našim přátelům, k Pachmanovým. Příjezd do Griesbachu neměl žádné politické, ale čistě osobní důvody. Mezi zahraničními přáteli byla Pachmanova rodina jediná, která nám ještě před odjezdem z Prahy nabídla nový domov, přechodný. To je jediný důvod, proč jsme přišli do Dolního Bavorska. Chceme psát a chceme své síly věnovat propagaci čs. kultury...Nechceme se účastnit vnitropolitických bojů. Jsem připraven hovořit s každým, kdo je ochoten hovořit se mnou. To znamená, že především teď, v době předvolebního boje, se vyhnu každému vměšování do stranickopolitických zápasů. Je o mně známo - a prohlásil jsem to také před čs. soudem - že jsem stoupencem demokratického socialismu. To znamená stoupencem takového uspořádání společnosti, která redukuje na minimum sociální nespravedlnosti a která zajišťuje maximum individuálních svobod všem lidem. Kdyby však socialismus měl znamenat takovou společnost, která ekonomicky nefunguje, potom jsem proti socialismu."

Prohlášení na tiskové konferenci jsem uzavřel takto:"Osobně chci poděkovat předsedovi SPD W.Brandtovi a předsedovi SPÖ B. Kreiskému, kteří projevili mořádný zájem o osud můj i mé rodiny."

Na tiskové konferenci jsem dostal dotaz, zda podepíšu dohodu s Adenaurovou nadací. Odpověděl jsem, že je to jediná nadace, která mi dosud poskytla nabídku. Přijmu-li ji, budu pro ni psát práci o problému lidských práv ve východní Evropě, zejména v ČSSR a Polsku. Zdůraznil jsem, že ještě nejsem rozhodnut, ale že své rozhodnutí sdělím během několika dní. Prostě - čekal jsem. Řekl jsem si, že počkám do 8. září do večera - nedostanu-li do té doby nabídku jinou, podepíšu. To jsem sdělil i svým přátelům. Do stanovené doby jsem žádnou nabídku nedostal, nikdo mi nezatelefonoval, řekl jsem tedy - podepíšu dohodu s Adenaurovou nadací.

Dohoda s touto nadací neobsahuje žádné omezující podmínky. Co napíšu, to přijmou pro vnitřní potřebu. Najde-li se nakladatel pro tuto práci, mám neomezená autorská práva.

Mé rozhodnutí o podepsání Adenourovy nadace uveřejnil ihned tisk. To jsem byl zrovna v Mnichově, u Milana Schulze, kde jsem dosud vždy spával. Volal mi tam novinář, s kterým se znám ze 60. let - německý novinář z Mnichova. Že se mnou potřebuje okamžitě mluvit ve velmi důležité věci. Když přišel, sdělil mi, že ho posílá tajemník ÚV SPD, že je pro mne připravena smlouva s Ebertovou nadací, že má pro mne letenku a že mám okamžitě na druhý den odletět do Bonnu. Nabídka zněla na 3500 marek měsíčně, a to na dobu zcela neomezenou - později mi bylo sděleno, že se to myslelo do konce života - navíc ještě bez jakékoliv pracovní povinnosti.

Že jsem tuto nabídku dostal až po zveřejnění zprávy, že podepíšu dohodu s Adenourovou nadací, mě rozhněvalo. Nikoli, že by byl kdokoli povinen mi cokoliv nabízet, ale že jsem nabídku dostal až po dvanácté hodině.

Odpověděl jsem, že nejsem zvyklý měnit ze dne na den své rozhodnutí, že jsem včera ohlásil své rozhodnutí o podepsání dohody s Adenourovou nadací a že ji taky podepíšu.

A nyní začala novinářova litanie:

že za touto nabídkou stojí H. Wehner,

že spolupráce s Adenaurovou nadací je totéž jako spolupráce s diktátorem Frankem či Pinochetem,

že podepíšu-li dohodu s Adenaurovou nadací, žebudu navždy mrtev, že budu odepsán a nic nepomůže, a že co tomu řekne Rudé právo...

Nastala velmi napjatá situace - útoky z jeho strany byly poněkud neomaléné Většinou jsem mlčel, co taky říkat v takové situaci. Věděl jsem, že mít měsíčně o půldruhého tisíce marek víc nebo míň, že to je hergot velký rozdíl - a navíc, že Adenaurova nadace je nanejvýš na dva roky a Ebertova na neomezenou dobu. Ohled na materiální zájmy rodiny hovořily pro přijetí nové nabídky - já jsem pro tu nabídku byl a taky jsem to řekl, jenže jsem dodával: dohodu s Adenaurovou nadací podepíšu, nemohu jinak, tak jsem řekl a tak bude. A znovu kravál - nešlo tedy tolik, abych přijal nabídku Ebertovy nadace, ale o to,abych

nepodepsal nabídku nadace Adenaurovy.

Zmohl jsem na jednu větu: Z druhé strany mě nikdo neagituje, dostal jsem nabídku a to je vše - a tady slyším jen agitaci na úrovni třeskutě trapné.

Dlouhou tahanici, která vlastně byla novinářovým monologem, uzavřel Milan Chulz. Se sobě vrozenou jemností novináře vyhodil, protože Milanova žena už ten vyrvál nemohla nervově vydržet.

Dohodu s Adenaurovou nadací jsem podpsal v Bonnu a na druhý den jsem o setkání s novinářem, který přinesl nabídku Ebertovy nadace, napsal dost dlouze W. Brandtovi. Do týdne jsem dostal odpověď, příznivou a pozvání, že se sejdeme po volbách.

Taková je celá historie. Ještě bych dodal, všechny velké strany mají své nadace. Soc.dem. - Ebertovu, CDU - Adenaurovu, CSU - Seidlovu. Z těch tří jsem dostal nejdřív nabídku od křesťanskodemokratické. Nepochybně zásluhu na tom má Luděk Pachman, který mi chtěl pro začátek aspoň něco zajistit. To mu přičítám k dobrému. Když jsem podepisoval tuto dohodu s ministrem Heckem, předsedou Adenaurovy nadace, prohlásil jsem, že svůj podpis dávám jen a jen z pracovních důvodů.

A teď co mi přátelé-emigranti /ne všichni/ vyčítají a vytýkají: že jsem svůj příchod spojil výlučně s Pachmanem. Že jsem podepsal dohodu s křesťanskodemokratickou nadací. Že se nechci jednoznačně stranicko-politicky prohlásit. Že si hraju na nadstraníka. Že se zpronevěřuji své roli, kterou mi osud určil...

Trochu s tím vším souvisí chování Rowoltbova nakladatelství, které vydala mé České rozhovory. Přátelé je požádali, aby mě pozvali na knižní veletrh do Frankfurtu a uspořádali se mnou tiskovou ~~konferenci~~ besedu. Odpověděli páni nakladatelé - mlčením. A i když věděli, že jsem na veletrh přijel za vlastní peníze, nevyhledali mne. Chatěl jsem jim při jednání nabídnout dvě knížky: 1.Mé Polsko a 2. Sedmdesátá léta v ČSSR... Nakonec jsem tyto knížky prodal odborářskému nakladatelství za příznivých podmínek. Když knižní veletrh skončil, v Praze známý redaktor Riese napsal do Frankfurter Allgemeine ostrou kritiku Rohwoltova nakladatelství za jednání vůči mně. Teprve tehdy mi pan nakladatel poslal dlouhý dopis, v němž vysvětluje své chování. Mnoho jsem se z toho nedověděl. Poděkoval jsem mu za dopis a dodal: Škoda...

A hodně s tím vším souvisí mé vídeňské příhody. Před odjezdem bylo dohodnuto že rakouský Solidaritäts Komité uspořádá se mnou tiskovou konferenci. Jenže... Sudetendeutsche Zeitung zveřejnily zprávu o nějakém projevu Luďka Pachmana, v němž on citoval můj názor na současnou politiku uvolňování. A to stačilo, že prostě tento výbor, který udělal mnoho dobrého v mém případě i v jiných, odmítl tiskovou konferanci uspořádat a ani se se mnou nesešel. Kdo se mnou mluvit nechce, s tím hovořit nemohu. Nejsem pojišťovák, který vleze oknem tam, odkud ho vyhodili dveřmi...Poté mě však přijal kancléř Kreisky, hovořili jsme půl hodiny. K situaci v Evropě, zejména z hlediska našich zájmů, z hlediska boje za naši nezávislost a vnitřní svobodu, značně realisticky, to znamená až skepticky. Ale podařilo se dát do pohybu jednu důležitou věc: před dvěma roky Socialistická internacionála přijala usnesení o uspořádání mezinárodního semináře k problému Československa. Jaksi se na nej potom zapomnělo. A teď mi místopředseda Internacionály slíbil, že se to napraví. To je ne mnoho, ale cenné.

K tomu všemu chci ještě dodat: jsem už v ústním nebo písemném styku se všemi významnějšími emigranty - v Německu, Itálii, Rakousku, Švédsku, Francii, USA, Kanadě, Švýcarsku aj. I s polskými, částečně i ruskými.

Dále jsem pozván k rozhovoru k H. Kohlovi a F.J. Straussovi a taky mám pozvání od generálního sekretáře Svobodných demokratů, jehož jméno si teď nemohu vzpomenout /ta skleroza!/. Ještě mě pozvali někteří poslanci /SPD, CDU/. A pokud čas bude a ještě zájem, sejdu se s každým. Na tiskové konferenci v Mnichově jsem pravil, že bych byl ochoten hovořit i s panem Miesem.

A co kromě toho všeho dělám? Pokud mi vybudou volné hodiny, píšu. Napsal jsem tu a tam něco, zatím málo, pro Svobodnou Evropu. Od 1. listopadu - jak to vypadá - budu na této stanici každý den vyprávět o svém životě. Zkrátka už pamětník a tedy paměti! Teď připravuju větší stať o Polsku 1980 - jednak pro nějaké německé noviny/ o to se postará nakladatel/, jednak pro Listy. Mám psát článek o čs. kultuře pro vídeňský Tagebuch /exkomunistický!/. Ale už jsem taky napsal pro Welt an Sonntag, tyhle noviny mě požádaly o životní vyznání. Má to vyjít zanedlouho.

...Kromě mého přátelství s Luďkem Pachmanem, které nezmenšuje rozdílnost v našem politickém nazírání, kromě mého podepsání dohody s Adenaurovou nadací vyvolává tu a tam rozpaky můj postoj k dosavadní politice uvolňování. V článku

4577

"Helsinky - iluze a deziluze" jsem pro časopis Německé společnosti pro lidská práva napsal:"...základní otázkou je, jakou politiku uvolňování dělat. Bilancujeme 70. léta, musíme odpovědně říci, že dosud prováděná politika uvolňování nepřinesla ani nejmenší úlevu našim spoluobčanům. A to zároveň doklad krahu dosavadní politiky uvolňování, která představuje ústupky před totalitními režimy...která představuje ve svých důsledcích ekonomické posilování vojenského a politického potencionálu totalitních států a současné nulové uvolnění a zlepšení života obyvatel."

Abych nezapomněl, mnozí mi ještě vyčítali, že jsem přijal pozvání k tiskové konferenci po mém příjezdu od organizace Freie Gesellschaft zur Forderung der Freundschaft mit den Völkern der Tschechoslowakei, jíž předsedá L. Pachman. Jeden můj kamarád svou výtku doprovodil takovou paralelou: Slušný člověk se může s kurvou vyspat, ale nechodí zs ní na korzo... I tak možno! Já jsem ovšem ve Frankfurtu uspořádal besedu i pro katolické Opus bonum a zase ve Vídni v klubu Links.

Zakončím svým vyznáním, které jsem napsal do Welt am Sonntag:

"Stojíme a přemýšlíme nad tím, co jsme v poválečném období prožili. Zamýšlíme se nad troskami svých snů.

Nemám pocit, že jsem se já změnil. Stále nenávidím útlak, utrpení, nesvobodu, ponižování bližních, nenávist a válku. Stále toužím po spravedlivém pořádku ve společnosti, po svobodném lidském životě, v němž by ani národy, ani rasy, ani jednotlivci, nebyli uráženi a ponižováni. Dnes už vím, že má touha je nerealizovatelná. Navíc vím, že cesta, po níž jsme šli, abychom své sny proměnili ve skutečnost, je špatná. Zavedla nás úplně někam jinam, na opačnou stranu. Protože naše sny se spojily s temnými silami útlaku.

Jeden z největších českých umělců 20. století, Jan Werich, říkával, že zápas s lidskou blbostí je věčný, že se ten zápas nedá nikdy vyhrát, přestože jej však nikdy nesmíme vzdát. A stejně tak nelze vzdát zápas o lidskou důstojnost, o svobodu, o nezávislost národů a jedinců. Nejsem pesimistou, nejsem ani optimistou, nemám tyto extremní postoje v lásce. Snažím se být realistou, který s otevřenými očima patří, jaké jsou vztahy mezi lidmi, jak vypadá svět a jeho bolesti, jaký osud prožívala a prožívá ve vesmíru naše planetka.

Třebaže není naděje, že vyhrajeme svůj zápas o spravedlnost a svobodu, v zápase pokračujeme. V tom právě tkví můj "optimismus" - v přesvědčení, že dokud všem lidem nezkornatěly duše, dokud si uchovávají aspoň někteří svěží srdce, dokud si aspoň menšina z nich uvědomuje sounáležitost s ostatními lidmi, dokud se ještě nám všem neunavila vůle, potud to ještě není tak zlé, potud to ještě s lidským rodem není zcela beznadějné.

O našich společných zkušenostech a prožitcích, o našich bolestech i nadějích chci hovořit ke všem - k mladým, k starým, ženám i mužům, ke všem demokratům - "sociálním", "křesťanským" "svobodným", ke všem. Nikoli proto, abychom se předvedli nebo dokonce abychom naříkali, ale jen proto, aby si všichni demokraté na našich poznatcích ověřovali, co je třeba dělat, aby demokracie nezkomírala, aby se nustále renovovala na vyšší úrovni, aby se prohlubovala ve všech sférách společenského života - ta demokracie, která je sice nejhorším ze všech zřízení, ale dosud lidé nic lepšího a lidštějšího nevymysleli a - podle mého soudu - nikdy nevymyslí. Chci proto hovořit z každé demokratické tribuny, kterou mi kdokoliv nabídne.

A i když vím, že integrální součástí demokracie jsou politické strany a že tudíž k ní zcela organicky patří zápas mezi stranami, chci si uchovat naprostou nezávislost na nich, protože budu v zemi, která mi sice nabídla nový domov, ale která není a nebude nikdy nou vlastí. Mou rodinou vlastí je a zůstane Československo. Mou občanskou vlastí je celá Evropa. A mou lidskou vlastí je planeta Země.

Netajím před nikým, že se hlásím k demokratickému socialismu, tedy k ideálům svého mládí, které nechci a nemohu opustit snad jen proto, že ve jménu socialismu má země musela v poválečném období tolik vytrpět. Hlásím se k demokratickému socialismu přesto, že vyvolává tolik různých představ a i pochybností...

Někdo mě může označit za idealistu nebo dokonce za naivku. Zvykl jsem si, "b[illegible]al" jsem už anarchistou, trockistou, bolševikem, zrádcem dělnické třídy, buržoazním nacionalistou, pravicovým oportunistou, ztroskotancem, odpadlíkem, dokonce i špionem a co já vím čím vším. Bývaly doby, kdy mě podobné známkování mrzelo a i zneklidňovalo. Ale to všechno přešlo a dávno přebolelo. Pro své chování a pro své činy za nejvyššího soudce považuji vlastní svědomí.

Jiří Lederer

4578

Schema zpracování životopisu

Při nástupu do zaměstnání i v jeho průběhu ve státních organizacích je pracovník povinen napsat svůj životopis podle následujících pokynů. Z tohoto návodu je patrné, podle jakých kriterií jsou zaměstnanci posuzováni.

SCHEMA ZPRACOVÁNÍ ŽIVOTOPISU podle "Zásad pro vedení kádrové evidence ve státních a hospodářských orgánech a organizacích"

- charekterizuj /popiš/ prostředí, v němž jsi vyrůstal;
- u svých rodičů uveď původní povolání, nynější zaměstnání, politickou příslušnost dříve a nyní / v případě, že přestali být politicky organizovaní, uveď od kdy a důvody/, politické názory a postoje a veřejně politickou angažovanost;
- u sourozenců uveď nynější zaměstnání, politickou příslušnost dříve a nyní / v případě, že nastala změna v politické příslušnosti, uveď od kdy a důvody/ organizovanost a angažovanost ve společ. organizacích;
- rozveď svou politickou činnost a postoje v době okupace, v roce 1948 a zvlášť rozepiš vlastní politické postoje v letech 1968-69. V případě, že došlo ke změně politické příslušnosti, uveď kdy a z jakých důvodů, stranické funkce, jaké jsi vykonával a jaké vykonáváš nyní;
- rozveď svou činnost ve společenských organizacích /ROH, SČSP, SSM apod./ jaké jsi vykonával a vykonáváš fukce / v místě bydliště a na pracovišti/, angažovanost v zastupitelských sborech /soudce z lidu/, v národních výborech, v občanských výborech;
- vztah k náboženské ideologii;
- studium na odborných a politických školách formou denního nebo dálkového studia /externího/, absolvování kursů a pod., zhodnoť jeho přínos pro Tvou činnost;
- uveď časový sled zaměstnání od vstupu do praxe, název a adresu zaměstnavatele, pracovní zařazení od...do... dosažené výsledky a důvody na jiné pracoviště
- rozveď všechny soukromé styky se zahraničím, zejména s občany z kapitalistic- zemí a povahu těchto styků / od kdy, zda jsou písemné, osobní apod./, zda žijí rodinní příslušníci nebo příbuzní v zahraničí / od kdy, zda legálně, či ilegálně/, jaké udržujete s nimi styky /osobní, písemné, pravidelné, náhodné/;
- v rodinném a osobním životě uveď stav /ženatý, vdaná apod./, péče o přestárlé rodiče, příp. příbuzné;
- u manžela - manželky stručně charakterizuj prostředí, ve kterém vyrůstal /a/, původní povolání, nynější zaměstnání, politickou příslušnost, včetně změn / v případě, že přestal/a/ být politicky organizován /a/, uveď od kdy a důvody, veřejně politickou angažovanost na pracovišti i v místě bydliště;
- u rodičů manžela - manželky rozveď jako u rodičů vlastních;
- dětí - uveď kde a jakou školu navštěvovaly /navštěvují/, jejich zaměstnání, politickou příslušnost, veřejně politickou angažovanost na pracovišti i v místě bydliště;
- majtekové poměry rodiny, rodinný soulad, zdravotní stav Tvůj a členů rodiny;
- uveď jaké vyznamenání jsi obdržel /státní, rezortní, společ. organizací/, včetně roku udělení, kým byla udělena.
- další údaje, které pokládáš za nutné rozvést v životopise / např. zdravotní stav apod./

Místo..... datum .....

.....
čitelný podpis

000 ooo 000

Biskupská konzistoř
Petrov - BRNO

Vážená konzistoři,

s pobouřením se dovídáme, že našemu staroříšskému administrátorovi D.P. Františku Lindbergovi byl odejmut státní souhlas pro okres Jihlava, byla mu vylovena důtka a navíc byl potrestán srážkou z platu ve výši 200,-Kčs po dobu 12 měsíců.

Je to trest za to, že dovolil, aby byly na věž staroříšského kostela zavěšeny 2 zvony, z toho jeden bez státního souhlasu. Stalo se to u příležitosti pohřbu paní Anny Kvasničkové, na přání jejího muže, v jehož stodole byly oba zvony po 8 let uloženy. Tedy z důvodů ryze lidských, nikoliv v úmyslu mařit

4579

nebo stěžovat státní dozor nad církvemi, jak zní formulace § 178 trestního zákona. Navíc, aby se naplnila skutková podstata trestného činu v uvedeném paragrafu, musí být tento čin nebezpečný pro společnost.

Jsme přesvědčeni, že zavěšení zvonů na věž kostela ve Staré Říši je činem společnosti prospěšným a ne činem společnosti nebezpečným. Máme za to, že vykládat tento prostý a správný lidský čin jako trestní čin je zneužitím nebo mylným výkladem § 178 trestního zákona.

Tento dopis je psán bez vědomí D.P. Františka Lindenberga.

Ve Staré Říši, 8. listopadu 1980

František Brychta	Anežka Novotná
Ivan M. Jirous	František Novotný
Juliana Jirousová	Anna Pokorná
František Kvasnička	Josef Pokorný
František Kvasnička	Josef Pokorný
Jaroslav Kvasnička	Otto Stritzko
Josef Marek	Marie Stritzková
Stanislav Marek	Josef Veselý

Za správnost podpisů odpovídá Ivan M. Jirous, Stará Říše 33

Krátké zprávy:

Ján Fejéš
generální prokurátor
Praha - Československo

Žádáme okamžité propuštění Rudolfa Battěka. Jeho zdravotní stav je alarmující, rodině není povoleno zaslat léky nutné k léčení astmatu, kterým trpí. Je nezbytné, aby byl okamžitě hospitalizován. Apelujeme na Vaši lidskost.

Podepsán Pierre Emmanuel za Mezinárodní výbor na obranu Charty 77aza Výbor pro vzájemnou pomoc.

Paříž, 20. října 1980

xxxxxxxxxxxxxxxxxx

Delgáti Všeslovanského sjezdu v literatuře, který se konal začátkem listopadu 1980 ve Filadelfii v USA vyzvali vládu ČSSR, aby propustila Václava Havla a další politické vězně. Dále žádají světovou veřejnost, aby se zasazovala o dodržování lidských práv v Československu.

Výzvu mj. podepsali: Josef Škorecký, Pavel Kohout, Antonín J. Liehm, Zdena Salivarová, Jelena Mašínová, Milan Kundera, Arnost Lustig

xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx

Podle neoficiální zprávy byl český herec Pavel Landovský zbaven československého státního občanství, Pavel Landovský působí v Rakousku, ve vídeňském divadle Burgtheater. Do Rakouska byl pozván na dvouletý studijní pobyt a měl se v lednu 1981 vrátit do ČSSR.

xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx

Články došlé do redakce:

Jiří Ruml: Facka jako argument